

CZU 615.15+616.89-008.441.13-085.2

ROLUL FARMACISTULUI ÎN MANAGEMENTUL DEPRESIEI**Corina SCUTARI^{1*}, Iulia COCÎRLĂ¹, Vladimir ELENI^{1,2}***¹Catedra de farmacologie și farmacie clinică**Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”,
Chișinău, Republica Moldova**²Spitalul Clinic Republican „Timofei Moșneaga”*Autor corespondent*: corina.scutari@usmf.md

Introducere. Conform datelor OMS, depresia devine din ce în ce mai gravă și afectează în mare măsură sănătatea fizică și mentală a omului [1]. Având în vedere prevalența ridicată a depresiei la nivel mondial și consecințele bine stabilite ale depresiei netratate, capacitatea medicilor și farmaciștilor de a o diagnostica și trata eficient este de o importanță majoră [2].

Scopul lucrării. Studiul rolului farmacistului în managementul stărilor depresive.

Material și metode. S-a efectuat investigarea a 77 surse bibliografice din baza de date PubMed și din revistele de specialitate referitor la factorii de risc, consecințele și rolul farmacistului în managementul depresiei.

Rezultate. În urma analizei studiilor clinice efectuate, s-a constatat că stările depresive sunt manifestate de următoarele simptome: tristețe (21%), anxietate (19%), pesimism (16%), oboseală (14%), insomnie (9%), anorexie sau bulemie (7%), neliniște (6%), cefalee (5%), tulburări digestive (3%). S-a constatat că cele mai utilizate preparate antidepressive în practica medicală dintre antidepressivele triciclice sunt amitriptilina (56%); dintre inhibitorii selectivi ai recaptării serotoninei: fluoxetina (33%), sertralina (52%) și escitalopram (15%), iar dintre inhibitorii recaptării serotoninei și norepinefrinei – venlafaxina (28%). Depresia comorbidă și tulburările de anxietate apar la până 25% dintre studenții de la facultatea de medicină generală. Au fost analizate 23 studii clinice și s-a stabilit că prezența farmaciștilor clinicieni în echipa de asistență medicală a pacienților cu depresie are un impact pozitiv în creșterea eficienței tratamentului efectuat și prevenirea recăderilor. Rolul farmacistului este de a recomanda și schimbarea stilului de viață,

practicarea sportului, dieta bogată în vitamine și nutrienți vitali importanți și asigurarea unui somn calitativ și cantitativ optim. Pacienții sunt încurajați să apeleze la familie și prieteni, să facă voluntariat sau să se înscrie la cursuri care le fac plăcere, suportul social îmbunătățind modul în care persoanele depresive se reintegrează în societate.

Concluzii. Intervențiile farmacistului clinician au îmbunătățit semnificativ calitatea prescrierii farmacoterapiei prin reducerea numărului total de medicamente și au condus la o mai bună aderență a ghidurilor de tratament pentru diverse patologii, inclusiv depresia.

Cuvinte cheie: depresie, management, farmacist.

Bibliografie.

1. [Matej Stuhec](#), [Erika Zelko](#). A Collaborative Care Model between General Practitioners and Clinical Pharmacists in a Community Health Centre Setting in Depression Treatment. In: *Psychiatr Danub*. 2021, nr. 33(Suppl 4), pp. 1261-1266. ISSN 1849-0867.
3. Protocol clinic național PCN-255. Depresia. Chișinău, 2016, 65 p.

THE ROLE OF THE PHARMACIST IN THE MANAGEMENT OF DEPRESSION

Corina SCUTARI^{1*}, Iulia COCIRLĂ¹, Vladimir ELENI^{1,2}

*¹Department of Pharmacology and Clinical Pharmacy,
Nicolae Testemițanu State University of Medicine and Pharmacy,
Chisinau, Republic of Moldova*

²Republican Clinical Hospital "Timofei Moșneaga"

Correspondent author*: corina.scutari@usmf.md

Introduction. According to WHO data, depression is becoming more and more serious condition and greatly affects human physical and mental health [1]. Given the high prevalence of depression worldwide and the well-established consequences of untreated depression, the ability of physicians and pharmacists to diagnose and treat it effectively is of major importance [2].

The purpose of this work. To study the pharmacist's role in the management of depressive disorders.

Material and methods. The investigation of 77 bibliographic sources from the PubMed database and from specialized journals was carried

out regarding risk factors, consequences and the pharmacist's role in the management of depression.

Results. Following the analysis of clinical studies, it was found that depressive states are manifested by the following symptoms: sadness (21%), anxiety (19%), pessimism (16%), fatigue (14%), insomnia (9%), anorexia or bulimia (7%), restlessness (6%), headache (5%), digestive disorders (3%). It was found that the most used antidepressant preparations in medical practice among tricyclic antidepressants are amitriptyline (56%); among selective serotonin reuptake inhibitors: fluoxetine (33%), sertraline (52%) and escitalopram (15%), and among serotonin and norepinephrine reuptake inhibitors - venlafaxine (28%). Comorbid depression and anxiety disorders occur in up to 25% of general medical school students. 23 clinical studies were analyzed and it was determined that the presence of clinical pharmacists in the healthcare team of patients with depression has a positive impact in increasing the effectiveness of the performed treatment and in preventing relapses. The pharmacist's role is to recommend lifestyle changes, practicing sports, a diet rich in vitamins and vitally important nutrients, and ensuring an optimal quality and quantity of sleep. Patients are encouraged to appeal to family and friends, to volunteer or be enrolled in courses that they enjoy, social support contributing to improvement of reintegration of depressed people into society.

Conclusions. Clinical pharmacist interventions significantly improved the quality of pharmacotherapy by reducing the total number of medications and led to better adherence to treatment guidelines for various pathologies, including depression.

Key words: depression, management, pharmacist.

Bibliography.

1. Matej Stuhec, Erika Zelko. A Collaborative Care Model between General Practitioners and Clinical Pharmacists in a Community Health Center Setting in Depression Treatment. In: Psychiatrist Danube. 2021, no. 33(Suppl 4), pp. 1261-1266. ISSN 1849-0867.
2. National clinical protocol PCN-255. Depression. Chisinau, 2016, 65 p.